

Plymouth, Pa., 6 Balandžio.

„Vienybės“ redakcija vi-
siems geriems lietuviams vely-
ja linksmos šventės Velykų.

Kad mums reikia apšvie-
timo, tai tam niekas nepriesz-
taraus. Apszviestos jau tau-
tos, turincios mokyklas, ga-
lybes visokių rasčių, knygų ir
laikrascezių dėl visokių lūmų
ir amžiaus, ir apart to viso dar
turi yvairiausias moksliskas
draugystes. Mes, lietuviai,
tokio panaszaus nieko neturi-
me, ir rodosi, nei nereikalau-
jame tokių uzvedimų, kurie
pralobintu mūsų protą. Mes,
nors ir nieko neturime, ta-
ciaus nemenkai jau randasi
musiszkių apszvietusių, nū
apszviestuųjų tautų, kurie
trokšta tą patį ir pas mus
įkūnyti ir savo tautiecius isz
nezinės pakelti nors ne lygiais
irankiais kaip apszviestos tau-
tos, bet tokiais, kokiais iszga-
lima būtų.

Lankantėsi Shenandoah ir
Plymouth, Pa., dr. J. Szliupu
su prakalbomis, vienur ir ki-
tur klausytojai buvo didiau-
siai uzganėdinti, kurių buvo
pilnos svetainės. Tai-gi dr.
J. Szliupas užmano („Darbi-
ninkas“ num. 14) įkurti „Ke-
liaujančią Mokslo Draugys-
tę“, kurios mieriu būtų po-
pularizavojimas mokslų. Mo-
kintojai pasiskirtu sau geriau-
siai pažįstamą mokslo šaką
iszguldyti ir, pagal lietuvių
norą, nuvyktu į visokias vie-
tas su tokiais iszguldytais —
zinoma pagal žmonių supрати-
mą. Isikūnyjimas szio užma-
nymo priguli nū paczių lietu-
vių, nes tokie susirinkimai vi-
sados padaro nekuriūs kasz-
tus, kaip tai salė, jos apszvie-
timas ir kelionė iszguldytojų.
Norintieji tokių prelekcijų
klausyti, turėtu už įėjimą sa-
lėn mokėti augszeziausiai 10
centų, isz ko užsidengtu visi
kasztai. Tokios prelekcijos
butų laikomos pagal norą pa-
czių lietuvių tankiaus ar re-

ciaus. Vieną sanvaitę būtų
iszguldoma jurisprudencija,
kitą-gi, higiena, trecią geo-
grapija, ketvirtą politiszka
ekonomija ir tt. Tokie isz-
guldyimai galetu atsilikti kar-
tą per sanvaitę arba pagal
klausytoju norą ir tankiaus.
Vienu vakaru būtų iszguldo-
ma tikt viena prelekcija. Isz-
guldytojai isz laiko, prisireng-
tu prie savo atlikimo, ir pas-
kiaus pažinę geriaus klausyto-
ju nūmōnes dar geriaus galė-
tu prie to prisirengti, ir tos
prelekcijos būtų vėliaus at-
spausfos ir taptu praktiszkais
moksliszkais rankvedžiais.

Sziaur užmanymūi mes lin-
kime geresnės kloties negu
pirmesniems

Kurie meilytu toje dirvoje
pasidarbūti, te susiraszo per
laiszkus su dr. J. Szliupu

421 Penn Ave.

Scranton, Pa.

Kitas vėl neatbutinas daly-
kas yra, nusikratyti nū neti-
kusių žmonių, kaip tai pesz-
tukų, vagių, girtūklių ir tt.
Minersvillės lietuviai jau senai
padarė nusprendimą, kad isz-
varyti isz miesto netikusius
žmones, kurie daro gėdą žmo-
nijai ir tautai, prie kurios tokie
priguli. Raginimai tokius ne-
naudėlius pasitaisyti, yra do-
vanai. Jie tol nepasitaisys,
kol nebus priversti prie to.
O priversti jūs pasitaisyti ga-
lime tiktai tokiu budu: Te-
gul niekas tokių nenaudėlių
nepriima ant gyvenimo (bur-
do), niekas tegul nestato už
tokį parankos, niekas su tokiu
nenaudėliu tegul neszneka nei
nieko jam dūda. Iszskyrus
jį isz tarpo draugijos, toks bus
priverstas pasitaisyti, arba te-
gul toksai prazuva, jei nenori
pasitaisyti. Mes paprastai ap-
gailaujame piktus musiszkių
darbus, ir vietoje tokius nai-
kinti, patys jūs auginame.
Metas būtų susiprasti.

„Pasaulė“, „Garso“ sesū,

kelinta jau sanvaitė nepasiro-
do. Tai-gi bus jau užgesę jos
karsztieji norai. „Garsas“ ir
sumazėjo mirus seselei. Ne-
apreiszkė nei mirties, gal ne-
tikėta mirtis užklupo.

„Galybė“ kurią „Kandas“
žadėjo kas mėnū iszleisti,
apart pirmojo num. daugiau
neregėjome.

Agitacijai.

P. Simonas Makauckas isz
Elizabeth, N. J. paaukavo agi-
tacijai Prusų Lietuvoje \$2,00.
Piningus prisiuntė į „Vieny-
bės“ redakciją.

Isz Lietuvos.

Sintautai, (Naumiescz. pav.
Suv. gub.) Bus turbūt jau du
metai atgal, buvęs seniaus prie-
vietinės bažnyczios vargonmei-
steris, Sūdaitis, atrado, tarp
senų popierų, parapijos doku-
mentų, rasztą, kuriame buvo
pažymėta, kad buvę seniaus
prie tos parapijos klebonai
paskyrę, po savo galvai, pinin-
gų ant parapijos reikalų. Ta
popiera aptikta buvo per kle-
boną Vasiukevyczių, kuris da
ir dabar tebgyvūja, bet jis ma-
žai ką ant to bojo ir taip
pametė. Tiktai paminėtasis
Sūdaitis nepaliko tam daro-
dymui gulēt ilgesnius metus
ir, atsindszęs pas buvusį tą me-
tą vaitų szio valseziaus, J.
Kaspareviczių parodė tą. J.
Kaspareviczia patarė bandyt
jieszkot paminėtų piningų.
„Bus kas ar nebus, — tarė ji-
sai, — aspaveviczius, — bet pa-
bandy jieszkot nedidelis dia-
tas“. Sztai dabar suėjo be-
veik du metai ir jieszkinys pa-
sirodė su laimikiu, nes Lom-
žos bankas (tenai buvo sudėti
paminėti virszui piningai) pri-
pažino, kad tenai esą arti 600
rublių Sintautų parapijos pi-
ningų.

Ant ko tūs piningus apvers,
negaliu tikrai pasakyti, bet jie
labai susigadins, kadangi ant

szio meto rengiama taisyt baž-
nyczia, ir tokiu budu parapi-
jai bus szauni pagalba taisyme.

— 5 d. Kovo mėnesio, Nau-
miesczio žandarai lankėsi Szū-
pių kaime, Sintautų valseziaus
pas J. Szūpi, kurį kas tai pas-
kundė, buk jisai į Ameriką
einanczius pristatęs į užrube-
žį pas laivakorczių agentus.
Paties jo namieja nebuta. Jo
tėvus klausinėjo kiek tur lau-
ko ir ką veikęs jų sunus J.
Tėvai negalėjo ką daug pasa-
kyt, kaip tikt tiek, kad jų su-
nus dirba darbus kaip ir visi
kiti. Klausinėjo da ir apie
kitus, kurie buvo skusti žan-
darams. Bet už ką jūs skun-
dė, nežine.

Zapyszkis, (Senapilės pav.)
Trumpai po Kalėdų du vyrai
X. X. eidami namon nedėldio-
nio vakarą isz bažnyczios, pa-
tiko Nemuno pakalnėje beva-
žiūjant kokį tai Iekų, žydą isz
Szakių ir užmuszė jį. Umai
nieks jūdviejų nesuėmė, nes
liudininkų to atsitikimo nebu-
vo arti. Tiktai nepersenei
dasižinojo apie jūdu policija,
ir suėmė. Jūdu, oypacz viens
isz jūdviejų, buvo garsus
pesztukas jau isz seniau, ir
dėlto žmonės aplinkinei net
džiaugesi, kad nors ant kiek
metų pavalnys jūs nū to raz-
baininko. Kaip ilgai jis ne-
sugrįsz ir ar visai taps kur
iszbugdintas, to negaliu tikrai
pasakyti, kadangi da provos
nebuvo.

— Apie mus žmonės viens
už kito skubinosi dar pakol
szlajų keles nenubėgęs, vež-
ti į Nemuną medžius. Mat
dabar daugybę medžių plauk-
dina Nemunu į Prusus ir la-
bai brangiai moka už tokius
medžius. Isz tos tai priezas-
ties girios baisiai pabrango ir
žmogui, kurs reikalauja, kiek
medžių ant triobos pastatymo,
labai sunkų įpirkti giria; o
jau didesnių medžių tai ir vi-
sai veik negalima, kadan gi
sziczion negalima tiek mokēt

kiek mokama į Prusus plauk-dinamus. Ar ilgai toks girių naikinimas mūsų apygardose bus negalima pasakyti. Nekurie szneka, kad nebuse vale daugiau pardūt į Prusus girios, bet tikrai nieks nežino. O jeigu nebut nū valdzios už drausta tas, tai da už metų kitų visai mes negalėtume įpirkti girios. Juk jau ir dabar už mažai negalima gauti pirkti; bet norintys kad tikt ir vieną ar porą medžių tur už szimtus rublių pirkti porombą. Toks įvedimas yra baisiai netikusiu dėl žmonių. Išstatyti ezion visas prekes medžių, negaliu. Bet ant galo ir negal kas ma ng už tai pakaltint, kadan gi tos prekės labai tankiai mai-nosi. Dėlto pasikakinau, pa-minėdamas, jog girios baisiai brangios. To, kaip ma rodos, užteks ir skaitantiem.

— Žiema jau prie galo. Szimet taip kaip nebuvo žie-mos. Szalczių retai buto to-kių, kad but perėja 10 laips-nių pagal Reaumura, ir tai tikrai kelėtas dienų tebuvo to-kių per isztisą žiemą, o sziaip vis atlydys ir minksztas oras. Rogių keles per visą žiemą la-bai nekoks buvo. Kokie bus metai ant užderėjimo žieminių ir kitų javų po tokios žiemos, nežine. Senesni žinonai sako; kad turinti but geri metai, nē-sa jie pamena kad po tokių žiemų budavo geri metai.

Krušius.

Virbalis. (Suv. gub.) Ko-vo 10 dieną buvo bais didi andra, daugybę stogų apdras-kė ir nemenkai sugriovė (nu-vertė) triobų. Žiemos kaip ir nebuvo, tiktai apie Kalėdas nekiek pasnigo ir paszalveno. Szlajų kelio taip gi nebuvo.

Javų prekė tokia pas mus: Rugiai (už 120 svarų) po 2 rubliu 30 kap., miežiai (100 svarų) 2 rubl. 10 kap., avizos (80 sv.) 1 rubl. 70 kap.

Didžiausia bėda yra mums su laikraszcziais, kurių nega-

lime nei koku būdu iš Prusų parsineszti. Kokiais keliais pirmiaus ejo, tai dabar taisiais visai negalima. Didžiausia stoka yra tokių neszikų, ku-rie suprastu tą svarbę uždūtę neszti laikraszczius. Butų la-bai gerai, kad taptu tokie ne-szėjai suorganizuti ir jiems bu-tu iszaiszkinta nauda neszimo laikraszczių Lietuvon. Ma-rodosi, kad tokią organizaciją butų galima įkūnyti, kurios centras galėtų buti Tilžeje. Dabar parubežiūse guli siunti-nių siuntiniai su laikraszcziais ir naudingesnėmis knygomis, ir nėra kam jas perneszti. Nors tiesa, kad yra sunku per-neszti, bet kaip pernesza mal-dines, spiritą ir arbatą, taip pernesztu ir laikraszczius. Ma-tote, keletą tokių laikraszczių neszėjų maskoliai pusėtinai nubaudė; kuningai tai iszgir-dė, apskelbė, kad niekas ne-nesztu gaziety iš Prusų, nes valdzia tokius visus iszvarys į Siberiją.

Guidys.

Tikras daigtas dėl tėvė.

Užtikrinimas, kur nieko nepražūdyt. Galvos skandėjimas, liez vior, nēzai ir t. k. szancziai ki-tokiu ligų, kaip tai užsilankimas vidu lig, suz ingi-mas kepenų gali buti iszgydytoms, imant CASCA-RATS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujinan-tas dūda kō žuol ap lekor; bet nepagydyt pini-gus graziame. C. C. C. pabandyk dėzūtę szia-die, nes yra teista ži. 10c., 20c. ir 50c. Pabandy-tumais dai žinios dovanai.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos ir Ispanija.* Kaip rodosi pas-kutiniam laike, tai karė tarp Suv. Valst. ir Ispanijos turės užsidęgti, nors pirmiaus visi tikėjosi, kad viskas užsi-baigs santikos keliu. Apart atlyginimo už laivą „Maine“, Suv. Valstijos reikalauja su-teikti Kubai patvaldystę. Ispanija neturi jėgų pergalėti vienus kubiecius, o dar prisi-dedent Suv. Valst. prie kubie-czių, da, labiaus sumazės jos pajiegos, bet pasidūti ir iszpil-dyti kitų geidavimus yra gėda, kurios gali iszvengti tiktai per karę, nors Ispanija taptu su-muszta ir jos valdzia isz Ku-bos praszalinta. Suv. Valst. prezidentas ir visa administra-

cia reikalauja nepriegulmin-gumo Kubos, ir tai nevilki-nant. Nėra abejonės, kad Ispaniai taptu sumuszti nū Suv. Valst. jei nejsikisztu į tarpą kitos Europos vieszpatystės. Ispanija tikisi pagalbos nū Maskolijos ir Prancuzijos. Vokietija bene neuz-tos už Ispaniją niekame, nes ji jau reika-lauja atlyginimo už 4 vokie-czius, kuriūs kubiecziai 18-tą Kovo užmuszė Canamaboje, provincijoi Santa Clara, dėlko jau pasiūtė ir kariszką laivą „Geier“ į Havaną. Kiek Vokietija reikalauja dar nėra ži-noma, bet kokį milijoną dol-vis reikalaus. Ispanija sten-giasi Vokietija užganėdinti, nes toji dabar greicziausiai gali pradėti karę. Vokietija Ispaniją laiko už taip silpną, kad negalinti apsergėti nei svetimszalių Kuboje nū maisz-tininkų užpūlių. Suv. Valst. ir Ispanija kiek isz gali, tiek rūsziasi į karę. Ispaniszki tor-pėdiniai laivai iszplaukė į Porto Rico, kur į 26 dienas at-plauks. Madrite valdzia bai-mijasi maiszto kuris gali tū-jaus iszkilti.

Galutinū tarpininkų tarp Suv. Valst. ir Ispanijos apsiė-mė buti popiezius, apie ką tai-raujasi Washington'o politi-kieriai, ar priūnti tą tarpiniu kystę ar ne.

— *Kuba.* Havanoje badū-liai pulkais vaikszezioja po gatves siubūdami, iszblyszke su pastirusioms akimis. Vai-kai pliki, moters nudęskę ir nukudę pulkais stovi priesz vieszbuecius iaukdami kokio kasnio maisto. Ispanijos val-dzia yra suvariusi apie 800,000 žmonių isz kaimų į miestus, kurių 225,000 yra numirę nū bado pagal valdzios tvirtinimą, bet paszalpos draugystė „Rau-donojo Kryžiaus“ turi argu-mentus, kad nū bado ir zudy-nių ispanų numirė 425,000 žmonių, o 200,000 dar mirs, nes yra taip nubadę, kad jau

negali atsigauti. Baisybės žmonių iszveizi kaipo skeletai be jokių raumenų. Vienas namas ant dviejų augsztų nū 108 pėdų ilgio o 40 ploczio pilnas buvo serganczių badūlių, kurie gulėjo vienas szale kito ant purvino sztrejo, kad nei apsi-versti neturėjo vietos. Tie žmonelės turi dar tokį paprotį, kad mazgojimasi laiko už ken-kenčį sveikatai, prie ko yra di-dei sunku apsergėti sveikus nū užsikrėtimo limpanczių ligų. Isz New York'o iszplaukė du garlaiviai į Kubą su 550 tonų visokio maisto.

Gen-gub. Blanco iszleido paliepiną dėl 4 provincijų: Pinar del Rio, Havana, Ma-tanzas ir Santa Clara grįžti vi-visiems badūliams į savo gy-venimus ir užsiūnti ūke. Prieg-tam randas iszdalino 10,000 gelzkelio tikietų prov. Matan-zas, dėl laisvos kelionės ku-biecziams į savo kaimus ir 3 milijonus pesėtų paszalpai pradedanczių naujai gyventi.

— *Vokietija.* Perėjus ka-taliku partijai į konzervatyvų pusę ir reniant valdzios užma-czias, parlamentas daleido val-dziai rinkti mokeszczius per 6 metus dėlei laivynės reikalų. Ant nubalsavimo pasirodė 212 už laivynę, o 139 prieszai. Pi-ningų ministeris Miquel, isz-leido paszaukimą link rinkimo piningų laivynės reikalams ir rado apie 2000 pritarėjų, tarp kurių 700 visokių augsztesnių virszininkų buvo. Tam lygiai kilo ir prieszinga pusė, kuri rinko paraszus ir dirbo priesz tokias labdaringas aukas laivy-nei. Lygiam laike prieszi-ninkai surinko 4100 pritarėjų ir tūmi ministerio užmanymą nuzavino. Prieszingosios val-dziai partijos, norėdamas su-kelti katalikus ant busenczių pasiuntinių rinkimų į ciecorystės seimą, skelbia, kad visi urėdninkai paslaptai kalba, kad katalikais valdzia negalinti pasitikėti ir į joki augsztes-

ni urėdą katalikas neturi buti pakeltas.

Valdžia viešai dar neapgarino rinkimų į ciecorystės parlamentą dėlto, kad nori tą laiką išnaudoti per staigų ir trumpą laiką partijų agitacijos. Esant trumpam laikui, valdžia tikisi, kad jos priešai neįgaus daug pritarėjų. Apert rengimosi į kovą laike rinkimo pasiuntinių visokių partijų, dabar vėl nauja partija susitvėrė iš moterių, kurių vadovėms yra Minna Causer ir daktarka Augsburgė. Jos išleido skyrymo programą ir kviečia visas moteris tulkon dėl atjieszkėjimo savo tiesų, per prikalbėjimą savo tėvų, vyrų ir brolių balsuoti už tokius kandidatus, kurie parems „moterių“ reikalus, o tai reme vien socialistai, tai gi galima tikėtis, kad socialistai vėl saune pasididins. Kad moters turi didelę įtaką ant vyrų, tai visiems žinoma, ką moteriszkė praszys, tą vyras visados išpildys. Kylant klausymui apie suteikimą moterims lygių tiesų su vyrais, pasinaudos tikrai socialistai.

— *Azija.* Kinų valdžia viešai apskelbė, kad mairštinių vadais, kurie nori praszalinti dabartinę ciecoriaus dinastiją „mandžų“, yra vicekaraliai nū Nanking ir Huanang bei gubernatorius nū Huanan. Ciecorius szitūse trijūse virszininkūse turėjo didžiausį isztikėjimą, o tie jie dirba apie jo paszalinimą.

Anglija visus savo kariszkus laivus Kinų pakrantėse sumobilizavo, kurie gali kas valanda į muszą stoti. Prancuzija isziuntė net 29 kariszkus laivus į kiniszkus vandenius. Maskolija nusisamdziusi ūstą Port Arthuro ir Ta-lien-van ant 25 metų su daleidimu iszvesti gelzkelį per Mandziuriję. Japonija reikalauja nū Maskolijos, kad ji nesikisztu į Korejos reikalus, tai dūsentis visa-

me Maskolijai pakajų. Maskolija atszaukė savo maito inspektorių isz Korejos, tai matoma, kad Koreja liks Japonijai. Anglija reikalauja, kad pasamdytiejie ūstai Maskolijai turi buti atdari dėl viso svieto laivų. Vokiecziai nori vesti gelzkelį provincijoi Schantung, bet gyventojai viešai apreiszė, neklausydami nei ciecoriaus paliepmų, kad kiek jų galėje bus, tiek gaiszins vokieczių darbą. Suv. Valstijos darbar ir jau turės priekabę prie Kinų, nes provincijoi Kiang-Peh kareiviai sugriovė amerikoniszkos mediciniszkos misijos namą ir paleido galvazudzius isz kalinio, kurie buvo apsudyti ant myrio už užmuzimą kelių studentų tos misijos. Europos konsuliai suaresztavo kareivių vadą, Toatai, ir pareikalavo atmokėjimo 500 taelių atlyginimo už sugriautą namą ir daleidimo tai misijai savo darbą tolyn varyti, kaipo ir nū tolesnių užpūlių sergėti. Ar Suv. Valst. ant to sutiks, kaip padarė tie konsuliai, nežine. Mat jie darė taip, kad negautu progos Suv. Valstijos isikisztį į Kinijos reikalus.

— *Madagaskar.* Gyventojai szitos salos vėlei sukilo prieš Prancuziją. Užmuzė 6 apicierus ir 100 kareivių, atėmė daugelį ginklų ir 125,000 patronų prancuzams.

— *Aprika.* Apie Abasą, szale Nilaus upės, sukilo dervisziai priešai angliszkas pajiegas ir kelis kartus susimuszė, bet kas kartą dervisziai tapo iszvaikyti, kurių apie 40 užmuzė. Vakarinėje Aprikoje prancuziszkos pajiegos isiveržė į Anglijos valdybas Sakoto.

Dalis darbu

— *Minersville, Pa.* Kovo 21-mą dieną, tapo kasyklose apdegintas parako Petras Kraptaviczius isz tokios priezasties: Jisai pylė paraką į

popierą ir tame tarpe nukrito kibirkisztis nū lempos, kurią Petras turėjo prie kaktos, ir uždegė paraką. Minetas P. K. tapo nuveztas į ligonbutį.

Lai buna parsarga visiems, kad pilstant paraką, lempa reik į szalį padėti.

Sziomis dienomis nustojo dirbės vienas brėkerys „Thomaston“ ir daugiau jau nedirbs, nes viską ima ant virsziaus isz kasyklų ir bene užleis vandeniu. *Bijunas.*

— *Dayton, Tenn.* „Dayton Coal & Iron Co.“ nū pirmos dienos Balandžio pakėlė savo darbininkams algą, kurių yra 1100, ant 10 iki 15%.

— *Altoona, Pa.* Szioje apielinkeje kad tikt meiszkiis straikas anglų kasyklose. Kasyklų savininkai atmetė darbininkų užkvietimą ant susirinkimo kviecziantį, kur turėjo susitarti apie lygumą algų visų darbininkų. Isz tos priezasties darbininkai nutarė 9-tą Balandžio sustraikūti.

— *Midvale, Ohio.* Apie Barnhill, Beaver Dam dirba silpnai, dvi-tris dienas per sanvaitę. Gosken kasyklose nekiek pasigerino darbai, nes kompanija gavo užpraszimą ant 50,000 tonų anglų.

— *Peterson, N. J.* Szilku audėjai, kurie sustraikavo 9-tą Spalinį 1897, firmos Simpson, sugrižo prie darbo neiszlaimėję straiko.

Amerikos gelezinkelų savininkai turį suraszę į 150,000 darbininkų į taip vadinamas „jūdas knygas“, isz kurių nei vienas negali užimti jokią tarnystą nei darbą prie gelzkelio, kaipo neisztikimas-paojingas žmogus. Tuli sudzios užtvirtino tokį kapitalistų nutarimą, neva dėl iszvangimo paojaus.

DARBININKŲ STATISTIKA

Jonas T. McDonough, ko-

misorius New York'o Valstijos darbininkų statistikos, iszleido savo skaitlius ir prisiuntė kiekvienai organizacijai arba draugystei.

Pirmūse trijūse mėnesiūse 1897, buvo 889 organizacijos, prie kurių prigulėjo 142,570 ypatų abejos lyties. Vyrų buvo 128,925 o moteriszkų 13,645, kurie tame laike dirbo per 3 pirmūsius mėnesius 58 dienas vyrai o 63 dienas moters, už kurį laiką vyrai gavo paprastai \$155,00 o moters \$85,63.

Antrūse 3-se mėnesiūse buvo 900 organizacijų, prie kurių prigulėjo 151,206 darbininkai, isz kurių 124,902 vyrai dirbo 69 dienas o 36,304 moters 57. Vyrai gavo algos laike tų 69 dienų po \$159,12 o moters už 57 po \$81,39. Augszciause alga dėl vyriszkio buvo per tūs 3 mėnesius \$1,420, o moteriszkės \$368, mažiausia gi alga buvo tame laike \$2 iki \$8.

Trecziūse 3-se mėnesiūse buvo jau 990 organizacijų su 168,454 darbininkų draugų, kurių 145,626 vyrai iszdirbo 67 dienas ir gavo po \$174,40, ir 22,828 moters po 84 dienas ir gavo \$91,80. Didžiausia alga vyro buvo \$1,420, o moters \$270; mažiausia gi alga buvo \$2 iki \$2,50.

Ketvirtūse 3-se mėnesiūse buvo 1025 organizacijos su 173,728 darbininkais-draugais, su 153,896 vyrais, kurie iszdirbo 158 dienas ir gavo po \$174,42, ir 19,832 moterims, kurios iszdirbo 81 dieną ir gavo \$73,71 už visus 3 mėnesius. Didžiausia alga buvo vyrams \$845, o moterims \$325; mažiausia gi alga buvo \$2 iki \$5.

Pirmūse 3-se mėn. liko be darbo 24,8. Antrūse 3-se mėn. 11,8. Trecziūse 3-se mėn. 6,5. O ketvirtūse 3-se mėn. 5,8%. Szitie skaitliai yra padūti nū paczių organizacijų, kiek draugų dirbo, kokiam laike ir kiek uzdirbo.

Jeigu jautiesi nesveiku, imk vieną CASCA RETS, o iszgydys tave, už 10 ir 20c.

Isz Amerikos.

Zemės drebėjimas
Kalifornijoje.

San Francisco Cal. Kovo 31-ą dieną, apie pusnaktį pasijudino pusėtinai žemė, kas truko 15 sekundų, ir nugandino didei gyventojus, kad į 30 sekundų po sudrebėjimų laskė ant gatvių daugybės pusnūgių išsigandusių žmonių. Pietinę dalį miesto labiausiai atlankė drebėjimas; apie 100 krautuvių langai sutruko ir nūlentyvų viskas nupūlė, namūse nupuldinėjo paveikslai nūsienu ir bliudai nūlentyvų. Dveji namai įgriuvo o daugelis yra pasvirusių. Žmonių nei vieno neužmuszė, bet keliolika sužeidė. Drebėjimas buvo lygiai jaustas apielinkėje Vallejo, Sacramento, Stockton, San Jose ir Vera Cruz po 30-40 sekundų. Iszkadų labai daugel visur padarė. Ant salos „Mare“, kur dirbo laivus kariszkus, viskas tapo sunaikinta kad turėjo sustoti dirbę ir 1700 darbininkai neteko darbo.

Ant gatvės
apiplėszė.

Mieste St. Louis vienas degtinės agentas isz Chicago's, viename viesznamyje parodė keletai sveczių savo deimantus, kurie buvo verti apie \$2000. Po tokiai parodai ir pasigyrimūi anas agentas rengėsi eiti į vieną kitą viesznamį jeib galėtu pardūti degtinės. Jam beinant gatve, pietų laike, vienas jūdukas-pavargėlis papraszė almužnos ir agentas siekė įkisznių, jeib anam ir dūtų. Tame tarpe jūdasis įkiszno ranką į kitą, kuriame buvo deimantai ir pasigriebę pabėgo. — Agentas užsivadėjo dūti daugiaūs almužnų.

Geras daktaras.

New York'e vieną moteriszkę po gimdymui į devintą dieną pasiszaukė daktarą R. G. Ayer, kuris buvo jos namų

daktaru. Daktaras szesziau-nykę suzagė. Moteriszkę pasveikusi daktarą apskundė į sudą reikalaujama \$10,000 atlyginimo. „Grand jury“ jei pripazino tą sumą. Daktaras ant provos neatėjo.

Pavandens.

Greensburg, Ind., isz priezasties didelį lietų pasidarė iszkados ant \$150,000. Kiek žmonių prigėrė dar nežinoma.) Apie Princeton iszkados pasidarė ant \$300,000. Susineszimai visi yra pertraukti, nes į vakarus visi gelezinkeliai yra vandens paplauti. Apie Pittsburgą upė Monongahela vis dar tvysta, nes atbėga daugybės vandens isz mažesniųjų upelių. Apie Cincinnati, Ohio, upė Ohio turi vandens 60½ pėdų augšzszcio.

Bijosi karės.

Isz Shamokin, Pa., iszvažia-vo apie 50 slovakų ir italų į savo tėvynę-Europą. Apie 3000 kalnakasių isz pavieto Shuylkill ir Northumberland kraustysis į vakarus, o kiti isz tųjų Europon. Jie mislyja per nusikraustymą į vakarus pasislėpti nū karės, kuri gali užsi- degti su Ispanija dėlei Kubos.

Baisi eksplozija.

Nashville, Tenn., eksplo-vojo krautuvė parako, kurioje buvo apie 3000 baczkų. Sudrebėjimas ir garsas buvo jaustas per 60 mylių tolumo. Ap-skrityje vienos mylios neliko nei vieno lango sveiko. Kur krautuvė stovėjo, tai yra tikt dūbės 15 pėdų gilios o 50 pėdų placzios. Keturi namai tapo sugrianti o daugelis pa iszkadytų. Keturi žmonės mir- tinai apdeginti.

Tarp tėvo
ir numyletinio.

Pietinėje Carolinoje viena duktė, 15 metų, įsimylėjo į vaikną 18 metų ir norėjo ap-sivesti. Abeji tėvai tam prie- szinosi. Jaunieji nutarė pa- bėgti, bet pirmu susiziedūti

dar norėjo. Jūdvim nuėjus pas kuningą, sutiko durise merginos tėvą, kursai szovė į jauniki. Mergina metėsi prie tėvo norėdama jo rustybę nu- raminti, bet tasai paleido dar vieną szuvį į jauniki ir tūmi mirtinai sužeidė dukterį, o jaunikis nepazeistas pabėgo. Dabar tėvas apgailauja dukte- rį ir savo niszmanymą, ginti nū susivienyjimo meile užsi- degusias szirdis.

Ledinis trustas.

Chicagos ledų pardavėjai, sutarė sutverti ledinį trustą su \$3,000,000 kapitalo. Pavie- niams esant ir vedant konku- renciją negalima buvo jiems pralobti. Dabar jiems susita- rus žinoma greicziaus pralobs isz žmonelių graszių, nes tiejie turės tiek mokėti už ledą, kiek anie reikalaus.

Laimingi tėvai.

Princeton, N. J. Jono Bur- ke pati pagimdė trejetą kudi- kių, kurie visi yra pusėtinai stiprus. Pirm 5 metų toji mo- teriszkė lygiai pagimdė trejetą kudikių, kurie visi auga.

Kvailas senis.

Netoli Pittsburg'o vienas far- merys, naszlys, įsimylėjo į 15 metų seną mergaitę ir norėjo su ja apsivesti. Mergaitė ne- norėjo nieko apie tą senį gir- dėti. Senis negalėdamas mer- giną prisivilioti, užszovė ją, o pats sau prasipjovė gerklę ir vargu iszsitaisys.

Czastyja krauja.

Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražu- mo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC iszczytys taū kraują, ir laikys czystą, nes iszvar- vią neczystumą isz kuno. Pradėk imti szładien- o iszvarys isz tavo kuno puczkus, dedervines ir kitas dvas ligas, nes CASCARETS už 10c tai pa- daro. Gausi visose aptekose su gvarancija 10c, 25c, ir 50c.

Prekejai ir kareiviai

(Buržuazijos civilizacija).

(pabaiga.)

Tokiu budu tikt galima iszaiszkinti negirdėtą ir nesu- prantamą isz karto faktą: ste- bėtiną kareiviszką galybę di- delių pramoniszkų szalių, kaip

Amerikos Suvienytos Valsti- jos. Mes papratę žiurėti ant Amerikiezių, kaip ant tautos kiaulių prekėjų ir avių augin- tojų, be kareiviszkos dvasės, be narsumo tradicijų. Vienok, skaitydamas kokią-nors isto- riją jų karės laike maiszto, ne- gali nesistebėti didziai karei- viszkai spēkai, kokią parodė toji tauta. Szie prekėjai, tie advokatai, tie darbininkai mu- szėsi su tokiu narsumu, su to- kiū nepasidavimu, su tokia valios iszkilme ir entuziazmu, kuriems panaszių, gal' but', nerasime istorijoje, net ir pas tautas su labai senoms karei- viszkoms tradicijoms. Taip prieszakyje, kaip ir pacziose eilėse nebuvo tinginių ir vivje- rų, kurie tikt gėrisi karės pa- ojum; ten buvo žmonės pripra- tę apveikti sunkenybes tvirtu darbu, veikti pagal plianą, organizūti žmonių valias ir dva- ses prie paskirto siekio; žmo- nės, kurie ant savo buvio rim- tai žiurėjo, taip lygiai rimtai žiurėjo ir ant vedamos kafės, kaip ir ant visko kito.

Sakyk-ką sakąs, o burzua- ziszka dora, neziurint ant jos blogų ypatybių, pagerino ka- reiviszką dorą ir tūm patim padarė dviguba szładykszszcio kareivio galybę. Tie, kurie mūsų epoką laiko už silpną ir jieszko heroizmo praeitėje, mažai suprantą praeitę, o dar mažiaus dabarnykszti laiką. Jie turi dar barbariszką su- pratimą apie heroizmą ir ran- da ji tiktai ten, kur randa be- protystės ir nozmystės grūdą. Filiozofas gi, prieszingai, isz- randa, kad toki herojai yra jarziti iszgamos, ir džiaugiasi, matydamas jūs nieko nevei- kenczius Europoje ir vaziūjan- czius į Ameriką darbo jiesz- koti.

Ant galo teisybė tai, kad tiktai mūsų amzyje matome žmones be prievartos einanczius kariauti ir statanczius savę ant paojaus be vilties turėti isz to materialiszką pelną. — Beveik

visose šio amžiaus karėse greta su priverstais kareiviais buvo kareiviai volonterai (savo noru), dažnai net svetimtautiniai, — kurie muszėsi už idealą, t. y. už žodį sunkiai apreiškiamos prasmės: už laisvę, tautų nepriegulmę, šalies garbę ir t. t. Juk matėme Lenkus kariaujančius 1848 metų Italų kariuomenėje, Prancūzus arba Amerikiečius greta su Garibaldi, Italus — Serbijos kariuomenėje metų 1878. Be abejonės, tarp tų žmonių buvo daug jaunų vyrų, — kreditorių persekiojamų, apsigavusių meilėje, tinginių kurie jieszkėjo emocijų. — Bet abelnai kalbant, visas tas idėjų ir jausmų judėjimas, kurį parodė kareiviai — volonterai, tai specializkai mūsų amžiaus atsitikimas.

Teisinga tai, kad tik tai mūsų laike idealas — toji didi spēka, — įsigyveno tarp Europos tautų. Tėvynė, laisvė tautų arba lūmų, brolystė, politizkalygybė, teisingumas darbo apmokėjime, Dievo, arba savo artymo meilė, aktivizskas labdarīgumas, mokslas — sztai tie idealai, faktai, arba vardai, vis tiek kaip jūs vadysime, kurie gali sujudinti valias ir protus daugelio žmonių. Peržiūrėkite Europos draugijos visą dorizską gyvenimą du amžiu atgal, jus beveik jieszkosite ten panaszio atsitikimo, jus rasite ten vieną tokia didzia spēka, kuri judino žmones labiausiai nei dabar, tai tikėjimo dorizskas veiksmas. Mūsų laiko žmonės isz tikro dar vis niekszai, bet negalima nepripazinti tos visos idealizskos permainos, jeigu nori giliaus suprasti draugizskus atsitikimus.

Asz dar daugiau pasakysiu, mūsų amžis, kurį kaltina už skepticizmą, galėtu parodyti didesnį Donkikotų surinkimą, nekaip koks + kitas laikas. Tai ne per dalkimasi raszliavizsko mokslo. Servan-

teso romanas pasidarė tokiu populiarizsku ir tapo iszversktas ant visų kalbų, — ir tai sziamė amžyje; tai atsitiko dėlto, kad tas prosenis pasidarė mūsų epokos karikteristizska esybe. Kiekvienas didis idėjų judėjimas prasideda jūkingumais, beprotystėmis, kvailiojimais; tai, ką paskui vadina beprotyste, isz pradžių esti žmogaus proto stengimas, jieszkantis naujų kelių. Tie, kurie žino tikėjimų, arba gamtos mokslų istoriją, žino, kad žmogus per tulas kvailystes daėjo iki iszmintingo tikėjimo, arba iki tikrų mokslizskų principų. Szia dieni, kada žmogus tik pradeda tyrinėti draugijinį gyvenimą, jis, kaip visomet, daro absurdus, jis dūda vaikszezioti po smegeninę visokioms svajonėms ir visokioms teorijoms; jis pasigeria tūm alkoholiu ir kiekvienoje apielinkėje veikia kaip beprotis entuziastas, bet tai amžinas žmonijos istorijos įstatas.

Tas jūkingas idealų, augsztu, bet ne aiszkių norų miszi-nys pamaži bus iszaiszkintas, kaip mokslo szviesa iszaiszkino mūsų tėvų prietarizskas idėjas apie gamtą. Be abejonės, mes su savo entuziazmu mūsų tolesniems įpėdiniams pasirodysime panasziais ant senovės Egiptiečių, gūdojančių svogunus; bet, abelnai žmogus prieina prie teisybės tik tai per klaidas. Mes aiszkiausiai matysime mūsų draugijinį gyvenimą tada, kada geriausiai suprasime fizizską gamtą, kuri yra aplink mus. Mes atsisakėme daryti isz szvino auksą, kaip tai darė senovės alkimikai. Bet be alkimijos neturėtume kimijos; dabar mes esame alkimikais, kurie rengia tikrą kimiją draugijinio gyvenimo; ir mūsų kvailiojimas turės tiesą buti gūdojamu ateitės žmonių.

Szitas idėjų ir jausmų miszi-nys ant augszto laipsnio pakėlė mūsų prekizsko amžiaus

kareivizską dvasę. Todėlei buvo daugybės ir svetimtautizskų. Visos vietinės draugystės iszėjo palydėti. Isz Forest City buvo atvaziavę net 4 draugystės, dvi lietuvizskos ir dvi lenkizskos. Lietuvizskų kuningų buvo 16. Buvė ir abudu Scrantono vyskupas, bei kuningų airizzių, lenkų ir slovākų. Pamokslus sakė sziekun.: Milukas, Kuras, Žilinskas, Dutkeviczius (lenkizskai) ir Sutkaitis ant kapų. Vaidikus ant kapo sudėjo apart giminaičių, „Susivienyijimas“ isz gamtizskų rozių ir daktarka Želvienė palma, su paraszu „Lakunas“. Pamokslai buvo labai akyvi, o ypatingai kun. Kuro, kurio žodžius drovimės atkartoti, kokių jisai bažnyčioja, atneszus velionį, kalbėjo. Kun. Kuras mislyjo turbūt, kad to pamokslo klausokoki... o ne žmonės. Parapijonai tūjaus iszreiszkė savo nūmonę link kun. Kuro, kuris būtų tapęs jų klebonu, ką tasai patyręs atsisakė nū atėjimo Plymouth'an. Nedėlioje (per verbą) miszias atlaikė airių kuningas. Kokis kun. ateis, nėra tikrai dar zinoma. Parapijonai nori labiausiai kun. Žilinsko, kuris geriausiai pamokslą velioniui pasakė.

Velionis yra davęs \$10 seniems giesmininkams, idant jam mirus ant jo kapo pagiedotu jo paties sudėta dainelę „Tasai žmogus besmegenis“, kas ir nusidūs Giegužio mėnesyje.

Velionis yra davęs \$10 seniems giesmininkams, idant jam mirus ant jo kapo pagiedotu jo paties sudėta dainelę „Tasai žmogus besmegenis“, kas ir nusidūs Giegužio mėnesyje.

Velionis yra davęs \$10 seniems giesmininkams, idant jam mirus ant jo kapo pagiedotu jo paties sudėta dainelę „Tasai žmogus besmegenis“, kas ir nusidūs Giegužio mėnesyje.

Minersville, Pa. I. mūsų miestelį pirm 2 sanvaiczių buvo atvykęs velionis kun. A. Burba ir kun. A. Milukas. Vietinis kun. V. Matulaitis suszaukė susirinkimą ant Marazo salės ir užprasžė svezcius kuningus su kalboms. Velionis kun. A. Burba pirmū pradėjo kalbą ir pagal žodžius mūsų istoriko, Simono Daukanto, nurodė, „kad nieko szioje pasaulėje nėra amžino, ir viskas mainosi“. Nurodė,

Du milijonu ant metu

Kadangi žmonės ner a, pabando ir vėl perka, tai patikrina, kad jie yra užganėdinti. Žmonės suvienytose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC mažiausia du milijonu dėzuczių ant metu, be abejonės bus trys milijonai prieš naujus metus. Tai reizskia, kad CASCARETS yra labai gora gūdekla dėl czestvijo žmogaus kraujo ir sregulavojimo vidurių. Visose aptiekose 10c., 25c. ir 50c. už dėzute, nes tai gvarantavojama.

Isz lietuvizsku dirva Amerikoje

Plymouth, Pa. Laidotuvės velionio kun. A. Burbos, esant giedriam orui, buvo didei iszkilmingos. Apart lietuvių,

kaip mūsų tėvynė, Lietuva, senovėje buvo garsi ir galinga, kaip šiandien yra nupūlusi, bet galinti pasikelti dvasę ir vėl būti lygiai garsinga. Nurodė, kaip kitos tautos senovėje buvo galingos ir garsios, kurių šiandien tik vardai yra užsilikę, kaip tai Romėnų ir Graikų. Nors trumpa buvo kun. A. Burbos prakalba, bet sujudinanti ir uždeganti meilę dėl tėvynės. Amžina garbė tau vėlionį ir tavo žodžiai skambės mūsų ausyse, kol tave į kaptis paseksime.

Po kun. A. Burbai, prakalbėjo kun. A. Milukas. Papsakojo apie szerifo Martino provą, kur jisai su savo sėbrais likosi nekaltas iszrastas ir nurodė, kad darbininkai turi vienytis, kad iszkariauti sau geresnį būvį ir tai tokiu būdu: Tvėrti draugystės, parapijas ir raszūtis į „Susivienijimą“. Ypatingas yra užmanymas kn. Miluko linkon pagerinimo darbininkų buvio, Pranaszas! Mą rėdosi, kad kun. Milukas susiartintu su socializmu ir mus suvestu su jūmi į aiszkęsnę pažintį, tai greičiaus pasigerins darbininko buvis, ir tiktai tūmi keliu gali pasigerinti, kuriūmi šiandien eina socializmas. Kun. Miluko užmanymas jau isznyko.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Pagal „Vienybės“ num. 47, 1897 m: kasoje buvo \$167,70 Philadelphia, Pa. kupa.

89 S. Masickis	-60
90 K. Unika	-60
91 S. Bajorunas	-60
92 R. Liunas	-60
93 A. Jūdis	-60
94 J. Utkauckas	-60
95 T. Adominas	-30
96 S. Butkus	-30
97 J. Tamulis	-25
98 J. Pautienius	-15
99 B. Soris	-15
100 J. Butkus	-10
101 A. Paulauskis	-15

102 J. Liunas	-15
103 T. Doczkus	-15
Aukos, kurias surinko kupa Philadelphiai.	1,55
Prisiraszė prie kūpos Union City, Conn.	
104 S. Pruselaitis	-15
105 P. Dulbys	-60
106 J. Mickevyczius	-30
107 J. Brazys	-15
108 S. Dielininkaitis	-60
109 P. Karbauckas	-15
110 K. Vaicziulis	-30
111 P. Vaicziulis	-30
112 J. Rūdzeviczius	-15
113 K. Rakucziauckas	-60
114 S. Jurgaitis	-35
115 A. Staszkuonas	-60
116 A. Olszewskis Chicago	1—

Užsimokėjo metinę Union City'ės kūpos šie sąnariai:

J. Bekeraitis	-60
P. Antanaitis	-60
J. Pruselaitis	1,20
P. Meisztas	-60
J. Dulbys	-60
J. Januszaitis	-60
K. Antanaitis	-60
V. Geleziunas	-60
M. Stankunas	-60
Kasierius J. Miliauckas už 10 tikiętukų	1,50
	\$187,45
Nusiųsta į Prusus 100 markių	\$24,80
Liko	\$162,65

Isz tų \$162,65 yra likę \$6,30 pas sekr. P. Mikolainį, nes jis surinkęs piningus nū tų draugų pasiliko pas save ir Mil. nesiuntė bet pagarsino.

Tai gi pas senąjį kasierių p. Miliaucką yra „T. M. Dr.“ piningų *szimtas penkios deszimts asztūni dolerei ir tris deszimts penki centai* (\$158,35).

Pas P. Mikolainį yra \$6,30

117 V. Pukas	1,20
118 J. Matutis	-60
119 S. Bielys	-60
120 L. Ereminas N.Y. kupa	-60
121 J. Naujokas	-60
122 D. Sergunas	-60
123 J. Mockevyczia	-60
124 S. Mockevyczia	-60
125 J. Marcinkevyczia	-60
126 K. Mockus	-60

127 S. Maczinskas	-60
128 K. Balcziuonas	-30
129 P. Stankevyczius	-30
Spring Valley Ill. kupa	
130 J. Jozavitas	-60
131 M. Bendorius	-60
132 N.N.	-60
133 Ona Mireviczienė	-60
134 J. Baukus	-60
135 V. Stagaras Shenand.	-60
A. F. Mikolainis	
už 1897-98	1,20
J. Kazakevyczia	-98 -60
P. Sarpalius paaukavo	1—
Nauda dėl „T. M. Dr.“ per Valanceausko dr-stę*)	42,35
Labu	\$62,85
Iszmokėta	\$-5,85
Pas Mikolainį liekasi	\$57,00

Iszmokėta tiek:

Už iszsiuntinęjimą draugams „Keistucio“	2,25
„Orl. Merg“	2,20
„knygą suraszymui dr.“	-10
„markes laiszksam“	1,30
	\$5,85

Sekretorius T. M. Dr. P. Mikolainis.

Kupa, Union City, Conn. Kovo 27 d. -98 m. Pirm kiek laiko ant pakelto klausymo, idant iszrinkti „centraliszkus“ virszininkus, mūsų kupa perstatė per organą („Vienybės“ 6 num.) bet tas perstatymas pasiliko bergzdziau.

Dabar gi vėl ant užkvietimo „Vienybės“ num. 12 perstatom szis: p. I. J. Grieszių kasierium, p. Joną Pruselaitį ir p. Kazį Rakutį kasos užziurėtojais.

Gavome ir knygelę, kaipo antrą mūsų veikalėlį, mažai mumis girdėtą, vardu „Orleano Mergelė“. Tragedija penkiūse aktūse ir t. t. Knygelė patrijotiszka, pažistama kiekvienam apszviestam žmogui ir pripažinta už naudingą. Bet ar daug mes tamsunėlei isz jos pasinaudosim?

O kiek gi pasinaudos mūsų

*) Buvo \$43,85, bet atsitraukia už tų 10 tikiętukų \$1,50 kuriūs paėmė p. Miliauckas.

broliai, Lietuvos, prascziokėlei, kaimiečiai, nepažįstanti patys savęs isz tokių mus tragedijų?

„Mes tvėrėme, szia „T. M. D.“ ir aukas dėjome, idant „szelpti tėvynainius“, idant apszvietimą tėvynėj, Lietuvoj, tarpe mus brolių platinti per iszleidimą rasztelių tobulinanczių protą mus prascziokėlių ir t. t. Taip sakant, tvėrdami szia „T. M. Dr.“ mes prizadėjome statyt namą; pirm statymo prizadėjome iszkirst krūmus nū tos dirvos, ant kuriuos bus namas statomas, paskui, sakome, iszmurysime pamatus, ant pamatų tiesim sienmedzius ir t. t. Bet kaip szia dien pasirodo, tai jau mes užmirszome savus prizadėjimus, kad reikia pirma nuvalyti dirvą, paskui statyti namą nū žemės, o ne nū stogo. Tą viską užmirszę griebėmės už sparų sukergimo ir stogo dengimo. Gerai yra sparus kergti ir stogą dengti, bet tas turi buti užkeltas ant sienmedzių o ne ant dirvos erszkėcziais užponavotos... „Varpas“ velyja „T. M. D.“ perspaudinti rasztus isz pirmųjų laikraszczių „Auszros“ ir „Varpo“. Vėlijimas yra labai geras. Bet mes turime ziurėt, kad butų perspaudinti toki rasztai, prie kurių ir mus prascziokėlių protas galėtų dasigauti.

Komitetas

I. J. Grieszius,
J. Pruselaitis,
K. Rakutis.

Nū Redakcijos. Labai keis tai mums iszrodo U. City'ės kūpos manymas. Vieną kartą ganėdinasi su iszleistais veikalais, kitą gi ne. Apie uždėtą Dr-stės rodo istatai \$1 ir 4. Kupa pristojė ant jų ir pripažino jų už gerus, nes nepakėlė priesztaravimo. Tai gi dabartinis aimanavimas yra tuszcziu. Kad iszleisti veikalai Draugystės yra perlais mūsų literaturoje, tam nleks nes-

prieszins. Kad jų prasziokai nesupras, tas tiesa, bet isz kur paimti tokius rasztus, kurie butu prieinami kiekvienam prasziokeliui, prie dabartinio darbsztumo (kiaulmiegio) musų inteligentų Lietuvoje. Tuli virszininkai buvo priezingi perspaudinimui rasztų isz „Varpo“. Atspaudus gi naujus, vėl negerai. Mums rodosi, kad rupestj apie rasztus draugai paliktu Liter. Komitetui, o patys rūpintusi tikt apie surinkimą kūmi daugiausiai piningų iszleidimui kitų knygelių. Laikui bėgant viskas pasitaisys, atsiras gal ir trėszkaujamų rasztų.

„Susiv.“ reikale.

Northampton, Mass. Gūdotinas Tamsta. Meldžiu patalpinti „Vienybėje“ žįzi mano trumpą paaiszkinią kas linkanų „Sus.“ piningų, apie kuriūs p. Klabukas ir Draugas pradėjo skaitlines vesti, bet kaip vienas taip ir antras neparodo aiskios priezasties, kaip vieno taip ir antro iszmėtinėjimai mą nepriklauso, nes pereitus metus „Sus.“ turėjo kitą kasierių ir kitą sekretorių, todėl aniems ant XII seimo prigulėjo ūzmesi kaltę ir pareikalauti iszteisiniimo, nes ant to yra laikomas „Sus.“ seimas, idant butu perkračinėta ir aiskiai isztirta „Sus.“ stovis ir vyriausybės darbai; kad randasi kreiva vėzė, ten yra vieta ir laikas pažiureti kas tą kreivą vėzė padarė, bet nepalikti busianciam komitetui tą iszsiteisinimą.

„Vienybės“ numeryje 6-tam ant puslapio 70-to p. Klabukas tarpė kitko sako „jei kas mą netiki, tegul perkrato iszeigą ir įeigą pereitų 97 m. Parodydamas dabartinių „Sus.“ vadovų kreivą vėzė! Jeigu perkračinėti pereitų metų „Susiv.“ kasos stovj, tai radus kreivą, vėzė man ding, priguli reikalauti ir iszsiteisinimo nū

pereitų m. komiteto, o ne nū dalartinio. Dabartiniai gali atsakyti tikt ūz savo darbus o ne ūz svetimus, ir dėlto nejausdamas ant „savęs“ kaltės, perskaitęs 6 nūm. „Vienybės“ ir 9 „Garso“, tylėjau, tikėdamasis, kad paaiszkjys tie, kuriems darė ūzmėtinėjimus, beje, kurie kreivą vėzė padarė (katros visai nematau) ir priegtam esant nesantaikai tarpė laikraszečių, baugu ir zodj prasitarti. Bet dabar pamatęs „Vien.“ 12 nūm. tą ūzmėtinėjimą dar asztresniam paveiksle, ryzausi parodyti visą pereitų metų -97 iszeigą isz kasos „Sus.“ taip, kaip yra ūzraszyta sekretoriaus knygoše, bet nežinau dėl kokios priezasties peržiurėtojai knygų ant XII seimo rado mažiaus iszeigos, negu yra knygoše ūzraszyta, ant \$52,97c., dėlto padūdu, idant visūmene nusprėstu, ir koznas matys, ūz ką turi rokūtis.

Czion padūdu taip, kaip yra įtraukta knygoše iki XII seimui, — nū XI seimo:

Iszeiga isz kasos „Sus.“, nū XI iki XII seimui.

Mėn. dien. 1896 § c.
Lap. 17 Aukā A. Rekliui 3,65
„ 26 Postelkartės dėl sekr. ir kasier. ir spauda 28,80
Grūd. 3 Sekretoriui alga ir kasztai 75,40
„ 4 Aukā A. Rekliui 2,10
„ 17 Posmert. P. Skinkio Union City Conn. 150,00
„ 29 „Garso“ Spaušt. ant spaudos 120,00
Saus. 15-97 Kun. A. Kaupui ūz siuntinėjimą „Tėvynės“ 12,10
„ „ Kn. J. Žilinskui „ 25,12
„ „ J. Paukszeziui ūz spaudą -96 m. 6 N. 257,75
„ 30 Posmert. A. Avietos, Cleveland, Oh. 150,00
„ „ Posmer. A. Bobiniėnės Detroit, Mich. 150,00
Vas. 21 Pos. J. Rutelionio Glen Lyon, Pa. 150,00
Kovo 20 Prisiėka ant Pacztō, 75
„ „ „Garsūi ūz spaudą.
„ „ „T.“ ir tikiety 70,00

Berz. ? Iszsiunt. 6 N., T. 12,00
„ ? „Garso“ spaus. 128,87
„ ? Harper Ill. ūz paveikslėlius 19,40
„ ? Ūz antgalvius D. Peets 7,17
Berz. ? Vilson 1 paveiks. 4,50
Liep. 9 Posmert. A. Szaltupio Elizabeth, N. J. 150,00
„ „ J. Szernui ūz rasz. 19,40
„ 29 Atspand. Konst. 63,75
„ „ Sekretoriui kasztū 13,30
„ „ Posmert. T. Kvietkaucko Phila. Pa. 150,00
Rug. 1 „Garso“ spausuvei ūz 3 NN., Tėv. 129,75
„ 17 Posmert. A. Deltuyvėnei Wilkes Barre 150,00
„ „ Grovui Lelivai ūz rasztus 17,34
Labu \$2061,15

Reikale butu galima parodyt ir visą įeigą, bet nematau reikalo, o priegtam jau buvo, man ding, tas garsinta per „Tėvynę“. Ant galo nenoriu buti dalininku svetimų vaidų.

Su gūdone

Vincās Žukautskas

„Susiv.“ sekretorius.

Kiekvienas taip sako:

OASCARETS CANDY CATHARTIC yra ta-
stebuklingiausios gydymo esio amžiaus išradimūse, turi gardų smūgą, gydo lagadnei ir tikrū inkstus, kepenis, oltvą ir cizytvą visą sistēmą, prasalina perzaliuą, gydo galvos skaudėjimą, drūgy ir ūzkietėjimą vidurių.
Pirk dėžintū C. C. C. eziadien. 10, 25, 50 centų. Randaš visose aptiekose ir iszgydymą gvarantūja.

Biographia

kun. Aleksandro Burbos.

(Isz „Rasztai Rasztininkai“)

Aleksandras Burba ūzgimė 30 d. Spaliū 1856 m. Pailių kaime, Kropių parapijos, Sziaulių pav., isz tėvų ūkininkų Aleksandro Burbos ir Onos Budavėziūtės. Augo tokia me pat padėjime, kaip ir visi ūkininkų vaikai: pradžioje žąsis varinėjo, toliaus bandą gane. 1864 m. pradėjo Žagarė je mokintiesi maskoliszkai „žmonių mokslainėje“ kur buvo per dvi žiemi. Po to laiko jau vis namie budamas, o kur gaudamas lietuviszkas knyges les mėgo skaityti. Nū 1870

m. vėl per žiemas pradėjo mokintis Kropių „žmonių mokslainėje“. Žinoma, toks mokslas menkai jam naudos atneszė dėl apsiszvietimo, nes ką per žiemą pramokdavo, tai per vasarą ūzmirszdavo. Kad 1873 m. pavasario laike nukeliavo į Sziaulius dėl mokslo, labai sunkiai galėjo susiszkėti maskoliszkai. Czionai taip vadinamu „szvedu“ buvo per trejus metus. Sziauliūse mėgino drauge su gimnazijos mokintiniais iszdūti ekzameną į 5tą klasą, bet to padaryti neįstengė. 1877 m. Vilniaus gimnazijoje iszdavė ekzaminą 4 kliašų ant pastojimo į seminariją; iszdavęs tūjau įstojo į Vilniaus seminariją. Paszventintas į kuningus likosi per vyskupą Beresnevyczių Kaune 1882 m. Spaliū 13 d.; 30 d. Spaliū tapė paskirtas kamederium Žaslūsna per Žylinskj, rėdytoją Vilniaus vyskupystės. 1883 m. 16 d. Balandžio tapė perkeltu į Vidiszkę pilijalistu. 1884 m. 26 d. Geguzės, Vilniaus vyskupas Gryneveckas davė jam kleboniją, į Labanorą perkeldamas, Szventėnų pavietyje. Akyva yra, kad kozname raszte perkėlimo buvo sakyta, kad „slūzit“ userdno, na bėgo cerkvi į gosudarstva, s duchovnoju polzoju dla naroda“! Lapkrietyje 1886 m. 11 adyną naktiye Burba buvo per valdžią maskolių paimtas ir nugabentas į Gardyną kliosztoriū ant dveju metų ūz platinimą lietuvisztės tarpo žmonių. 1888 m. 29 d. Lapkriczio tapė iszleistas iszkliosztoriaus. Vasario 6 d. 1889 m. pralotas Zdanowicz nukėlė jį į Adutiszki, ūz kamederitū. Czion tai p. Bortkiewicz nuvykęs pas gubernatoriū paskundė kn. Burba esant socialistu ir su vis pajojingu žmogumi. Birželio 14 d. 1889 jis buvo kelemas į Valkeninkus vėl ant kamedoriaus, bet azāt vietau vaziuoti atsidangino į Ameriką, Rug-

Pjuczio 6 d., ir tapė Spalių mėnesyje paskirtas klebonu prie lenkiskai lietuviszkos parapijos Plymouth, Pa. Lapkriczio 2 d. ezion tapė suverta grynai lietuviszka parapija isz priezasties lenkų maiszto prieszais lietuvius.

* * *
Pasiklausykime dabar zodziu paties kn. Burbos apie jo gyvatą, mislis ir darbus:

„Nezinau kodėl, bet jau isz mažų dienų turėjau kokį prisirizimą prie lietuviystės ir pats to nesuprasdamas. Kada manę motina iszmokino lietuviszku poterių ir prisakymų, mano tėvas buvo manę panorėjęs mokinti ir lenkiskai, bet asz nū szio atsiprasziau su aszaromis. Kada Sziauliūse buvau, kur visi lietuviszki mokintiniai stengėsi pramokti lenkiskai ir man ta mislis pradėjo lįsti į galvą. Nusipirkau žodyną maskoliszkai lenkiską ir sziek tiek pramokęs pradėjau poterius kalbėti lenkiskai ir maldakningę skaityti lenkiskai. Tas mano persimainymas neilgam pateko, nes už keletu mėnesių lenkiską sudeginau o grįžau atgal prie lietuviszkos maldaknygės ir jau su kožnu lietuviu ar norincziu ar nenorincziu lietuviszka žnekedavau.

„Po trejų metų pasimokintimo, o nepasisekimo iszdūti egzaminą isz keturių kliausių Sziauliūse, turėjau daug nukentėti visokių kalbų nū giminių ir kaimynų, bet ir nū savo tėvų, kurie manyje regėjo veltui pragaiszintus kasztus. Vienok kada kelevau Vilniun, su dideliu praszymu gavau nū tėvo szeszesdeszimts rublių, su kuriais turėjau Vilniuje daug ir vargo matyti per porą mėnesių, pakol iszdaviau egzaminą į gimnaziją ir seminariją. Kaip pastojau klieriku, jau mano vargai pasibaigė pinigiskai, nes tame dalyke turėjau nevien nū tėvų gerą paszalpą, bet ir nū savo giminių

ir pazįstamų. Seminarijoje tarp savo draugų visad pasirodydavau lietuviu, szio kias tokias lietuviszkas daineles paraszydamas, o vasaros laike Ziamaicziūse per atlaidus nevienoje bažnyczioje pamokslus skelbdavau, lietuvių susirinkimūse ar dainas apie Lietuvą dainūdavau arba tankiausiai lietuviszkas knygeles perkaitydavau ir nesykį isz Lietuvos istorijos szį bei tą pasakodavau. Toki mano stengimai buvo dėl lietuviystės laike mano klierikystos.

(dą bus.)

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

per

Edvarda Belamy

Lietuviszka iszgulde Šunus K.

(Tasa.)

Kliobūse, kur susirenka atsitarnavę draugbroliai vieno darbo, kalba tankiausiai traukiasi apie darbo reikalą, ir jauniejai kandidatai tur kūmį nors atsizymėti, kad būtų verti aprinkti ant augsztesnio laipsnio. Ir per tokį surėdymą balsavimo turime labai didelį dziaugsmą, nes jokio negerumo ir apgavystės negalime patėmyti. Kožnas isz anų deszimties genarolų yra aprenkamas isz genarolų turinczių uzziuřą ant atskirios dalies darbo, prigulinczio prie vienos szakos. Žinoma, kad kožnos dalies atsitarnavę darbininkai ir balsūtų tikt už tos dalies genarolą, kurioje dirbo, bet jie taip negal daryti, nes prie iszrinkimo vienc isz anų deszimts genarolų, yra reikalinga, kad visi arba nors dauguma balsų isz visos tos szakos darbo pultų ant renkamo kandidato. Ir uztikriun, kad tie kandidatai labai geri yra...

— Prezidentą, kaip mislyju, renkate isz szitų deszimts genarolų?...

— Taip, bet jie gal pasiro-

dyt kaipo kandidatai ant prezidento tiktai praslinkus ke liems metams po užbaigimo savo tarnystos. Retas, kuris pirma keturesdeszimts metų perėjo per visus laipsnius isz darbystės. Pasiekęs augszeziausią laipsnį tur tarnauti penkis metus. Jeigu užsitarnavęs iki to, yra senas, baigentis 45 metinį amžį, tai tur tarnauti dar metą kitą ir po 45 metų, o jei-gu jaunesnis, tada, iszbuvęs penkis metus ant tokios tarnystos, yra paliūsujamas nū visūmeniszkos tarnystos, kad nereiktu ir vėl į paprasto darbinuko eiles zengti. Tarpas, laike kurio pasilieka kandidatu ant prezidento, yra paszvenziamas ant to, kad gerai suprasti, kad grįžta ir vėl prie visūmenės, ir kad susipažintu su tūm daugiau, o ne su pramonės armija. Rokūjama, kad toks kandidatas rupinasi apsipažinti su abelu padėjimu visos pramonės armijos, o ne su kokia jos atskiria dalia, ant kurios buvo virszininku. Toks kandidatas yra aprenkamas ant prezidento daugumu balsų visūmenės, nesurisztos su armijos pramone...

— Tai tikroji armija negal balsuoti?...

— Tai gi, kad ne; juk reikia žinoti, kad prezidentas ją valdo ir dėl to už apsirinkusius jį visad galėtu užstoti, kitus paliekant szalyje. Aprinktas naujai prezidentas tur paprastai apie 50 metų ir tarnauja 5 metus. Baigentės jo tarnystai suszaukiamas kongresas, kad peržiurėti jo darbus, ir ar pagyrimą suteikti ar nupeikimą. Jeigu darbai jo verti pagyrimo, kongresas aprenka jį paprastai ant perstatytojo tautos ant penkių metų į tarp-tautiszka rodą. Reikia ir tai pasakyti, kad kongresas perkrate darbus pabaigusią, tarnystą kožno isz deszimts urėdinkų, tarnavusių prie kurios ne buk isz deszimts vyriausių szakų darbo, ir jeigu kurio ne

buk isz tų darbai peiktinikūm, jis negal buti kandidatu ant prezidento... Vienok labai retai atsitinka, kad žmonės turetų ką priesz savo urėdinkus apart padėkavonės už jų gerai atliktą tarnystą. Kas link jų gabumo, tai jau tiktai vien tas, kad jie stengesi taip augsztai pakopti, jau vien tas, sakau, yra darodymu jų nepaprasto talento; kas link sąziniszkumo, tai mūsų sistema nepalieka absoliutiszka kito kio kokio paukvatinimę apart geidimo užsitarnauti abelę pagūdovę nū visų. Papirkimas negalimas draugijai, kur nėra vargūlių, kurie reikalaujū papirkimo, nei turezių, kurie turetų kūm papirkti, kas link demagogijos, arba intrigu tarnystoje, tai sanlygos augsztyn pakopimo visai to nedaleidžia.

— Vieno tikt nesuprantu: ar sanariai liūso užsiemimo gal but aprenkami ant prezidento, ir jeigu taip, tai kokiu budu galima sulyginti jūs su tais, kurie pramone užsiema?...

— Jie yra už armijos pramonės... — atsakė daktaras Lecte. — Ir taip: inžinieriai, teknikai ir kiti priguli prie pramonės armijos, bet daktarai, mokintojai, artistai ir literatai, paliūsujant nū savo tarnystos, ne priguli prie armijos pramonės ir, delto, jie gal tiktai balsuoti ant prezidantiszku rinkimų, bet patys, nei vienas, negal būt aprenkami. Mat, mes žiurime ant to, kad prezidento prideryste turi buti prižiurėjimas atsakanczio judėjimo pramonės armijos, o kad gerai tai įtėmyti, tur patsai buti gerai su tūmi visu apsipažinęs...

— Labai tai teisingai... — tariau — bet jeigu daktarai ir mokiniojai nepažįsta gerai pramonės, kad galėtu but aprinkti ant prezidento, tai tokiu budu prezidentas, nepažindamas medicinos arba iszauklė-

jimo, negal atsakancziai pri-
ziureti szj darba . . .

— Jam tas ir ne rupi . . . —
atsake daktaras Leete — ir
prieziura ant to siekia ji tikrai
tiek, kiek ir kitu, i skaitliu
kuriu jis yra aprinktas del
priziurejimo to viso. O prie-
ziura ta yra pavesta aprink-
tiems isz garbes sanariu, atsi-
tarnavusiu daktaru ir mokin-
toju, kurie savo darbus tur
perstatyt kongresui.

— Ar zinai ka Tamista . . .
— atsiliepiu, kad szj me-
toda aprinkimo uredininku uz
garbe uzsitarnavusiu yra visai
panaszi ant to, kaip mes rink-
davom musu laike priziureto-
jus augsztesniu mokyklu . . .

— Ar gal tai but? . . . —
atsiliepe dr. Leete gyvai. — Yra
tai kas naujo del manes. Mes
nemaazi prisigunczjom, isz kur
pradzia tokiu rinkimu pas mus
uzgime, ir kaip neradom to,
tai visi sulygom, kad kas nau-
jo atsirado po saule . . . Na! . . .
na! . . . i augsztesnes mokyklas
uzvezetojus! . . . Isz ties, tai
labai zingeidu tas del manes.
Tamista turi dabar ka daugiau
apie tai papasakot ma . . .

— Gailu, kad labai mazai
galima ka apie tai papasakoti.
Jeigu tas ir buvo pas mus, tai
taip trumpos buvo musu pa-
ziuros, kad nematem, jog tas
galimu buvo ir prie viso mus
redo pritaikinti.

SKIRSNYS XVIII.

Ta vakara, iszėjus moterims,
kalbejau dar valanda su dak-
taru Leete apie budą paliusa-
vimo zmonių nu tolesnes tar-
nystos zmonijai po 45 metu;
apsakymas daktaro apie daly-
vumą ukesu atitarnavusiu val-
džioje atvede mano misli prie
to dalyko.

— Vyriskis 45 metu gali
dar 10 metu dirbti fiziskai ir
du kartu ilgiaus protiskai.
Toki zmones turi mislytis, kad
jie yra jau persene ir turi per-
eiti i atsilsj, kas jiems dideliu
priklumu turi iszrodyti, negu

geradaryste . . .

— Brangus Tamista . . . —
susuzuko daktaras Leete, ziure-
damas i mane — negali su-
prasti, kaip yra prikli mums
szjadien jusu ideja XIX ma-
ziaus, kaip skirtinga yra jo
pasekme. Supraski, vaikas
kitos raso, o vienok tos pa-
czios, kad darbas, kokj turime
atlikti uztikrinimui musu zmo-
nijai del uzganedinanazio gy-
venimo, nera laikoma nu musu,
nei uz svarbiausia, nei labiau-
sia uzimancia, nei verziau-
sia suvartojima musu speku.
Ziurime ant jo, kaip ant ne
iszvengtino apsiemimo, isz ku-
rio reikia iszsiliusuti, del ku-
rio visatinai pasiszvencziam
augszciausiomis iszgalemis,
protiskam ir dvasiszkanr ju
sunaudojimui, arba mieriams,
kurie lygia atnesza nauda. Da-
rosi viskas, kas galima, idant
palengvinti darba ir sunkeny-
bes per teisinga padalinima
uzsiemimu, arba per visokius
budus, kurie prie to pastumia;
— tai tacziaus tas darbas, gal isz
pazvalgos tikrai vadintis sun-
kiu, nors nera visai prikli nei
nubodziu, o laikais buva net
vaisingu. Vyriausiu mieriu
musu suredymo ne yra anas
musu darbas, bet augsztesnis
ir tikresnis darbavimasis, ku-
ris daleidzia mums atsiduti su
visu noru savo paszaukimui.
Suprantamai, ne visi ir net nei
dauguma neturi noro nei pa-
mylėjimo kas link pramonės ir
literaturos. Daugelis isz musu
ziuri ant antros pusės savo gy-
venimo, kaip ant perėjimo i
kitą skyrių, paszveddami ji ke-
lionems, draugiszkomis bovoms
tarpe senų prietelių, auklėda-
mi visokius asabiszkus neken-
timus arba pamėgimus, arba
vaikydami visi visokius galimus
iszsiplėtojumus, zodziu, laiko
ta už laisva, niekūmi netruk-
doma, laika, naudotisi isz ge-
radėjysezių svieto, prie kurių
iszdirbimo buvo prisidėję. Bet,
kokis norint yra skirtumas
musu pamėgimų asabiszku, tai

pavekslan, prie naudojimosi
ano laisvo laiko sutinkame vi-
si ant tiek, kad laukiame pa-
liūsavimo nu tarnystos kaipo
rybos, nu kada pradedame
naudotisi isz viso gausumo
prigimtu tiesu, kaipo laiko,
kada pirmu kartu pasiekiamo
jau pilnus metus ir paliūsuti
esame nu darbo ir prievaizdos,
o apdovanoti amžina alga iki
galo musu gyvasties. Taip
pat, kaip jaunūmenė jusu lai-
ku ilgedamasi laukdavo 21
meto, taip žmonės szjadieni-
niai iszrodo metu 45. 21 metu-
se tūpame suaugusiais zmo-
nėmis, bet 45 musu jaunystė
sugrįžta. Vidurinis amžis ar-
ba tas, ka jus jau vadintumete
senysta, laikome szjadien už
laiką verziausj ir labiaus už-
vydanti, negu amži jaunystės
iki 21-mo meto. Dėka szja-
dieninėms geresnėms sanly-
goms gyvenimo, o apart visko
dėka iszliūsavimui kiekvieno
nu rupesczio, senysta musu
prasideda daug veliaus ir ver-
tesne, negu jusu laikuse. Ypa-
tos, drutos sveikatos gyvena
paprastai iki 85 arba 90 metu;
taip gi metuose 45-se esame,
kaip sprendziu, fiziskai ir
protiskai jaunesni, negu jusu
laiku žmonės buvo 35-se me-
tuse. Stebetina, kad mete
45-tam, kada mes ypacziai
jeiname i rybas gyvenimo pil-
niausio linksmybių, jus pradė-
jote jau mislyti apie senatve ir
vezeti i praitę. Del jusu, pa-
lyginant, pirmoji pusė amžiaus
buvo gražiausia, del musu bet
antroji.

Toliaus, atmenu, musu kal-
ba perėjo ant to laiko bovės ir
pasidziaugimū publiszku, pa-
lyginime ju su bovomis am-
ziaus XIX.

— Nekūiuse daiktuse —
sake daktaras Leete — yra
pusetinas skirtumas. Mes nie-
ko tokio neturime, kas butu
panaszus i jusu laikų darbi-
ninkus isz paszaukimo, persta-
tanazio taip zingeidu paveiks-
la jusu dienu, nei atlyginimū,

kurių del kovoja musu zmo-
nės, nera piningai, kaip tai
pas jus buvo. Musu uzsitarn-
navime eina visados tikrai apie
garbe. Mandagus draug už-
siemimas visų darbu, taip gi
prisiriszimas kiekvieno draug-
darbininko prie savo užsiemi-
mo, yra nūlatinu ragintoju vi-
sokiuse užsiemimuse ir lenkty-
nese ant zemės ir jurių, kuris
pas jaunūmenę zadina lygu
uzsiemima, kaipo ir pas garbes
sanarius, kurie jau pabaigę
yra savo tarnysta. Pramonisz-
kos lenktynės bus ateinanazio-
je sanvaitėje Marblehead'e ir
pats Tamista nuspreši, ant
kiek szjadien didesnis yra zin-
geidumas žmonėse, negu jusu
laikūs. Visatinai apteisiname
galynes rymijonų už dūna ir
bova. Dūna yra pirmūju rei-
kalu gyvenime, bova gi . . .
antrūju. Tauta privalo aprupin-
ti savo ukesus vienu ir antru.
Amerikonai isz XIX amžiaus,
nelaimė, užganedino savo rei-
kalus didei netikusiai. Jeigu
žmonės anų laikų ir butų ga-
lėje naudotisi isz ilgesnio pail-
sio, tai, tvirtinu, butų neziņoje
tankiai, kaip praleisti ta laiką
nenubodziai; kas link musu,
tai uesame niekados tokiaime
padejime.

(Toliaus bus.)

Gromatnyczia.

P. A. Zuikiui Philada. Pa.
Uz teisinguma to raszto mes
neatsakome o tikrai tas, kurs
yra po jumi pasiraszes.

Pajieszkojimai.

Kur buna Jurgis Strakalai-
tis, paeinantis isz Suvalku gub.
Vilkaviszkie pav. parap. ir
kaimo Lankeliszkiu. Gyveno
kur apie Shenandoah, Pa. Tu-
riu didei svarbu reikala. Te
atsiszaukia ant szio antraszo:

Mr. Jonas Pruselaitis

Box 183

Union City, Conn.

Pamėgyk dėzute CASCARETS uz 10c., ga-
riausia šutaisytoja plauczių irvisų vidurių.

Kero dukte.**Paszvėsta****atminciai sesers Onos.**

Ne tad' įkvėpimas mano
 Aplankė krutyne,
 Kada linksmiai mano ranka
 Žiedus laimės skynė,
 Ne, — bet kada szirdis mano
 Sopuleis suremta
 Buvo ir skurdiena gylia
 Buvo dvas' parjimta.
 Kada vienintėlis vienas
 Asz apie praeiga
 Savo mislyjau, atmindams
 Mažu dienų laiką,
 Ir nelinksmus atminimai
 Vienas paskui kitą
 Sekė, kaip par dangų szklipai,
 Vėju sudraskyto,
 Jūdo debesio, — asz tavo,
 Brangi sesū tada
 Atminiau, kaip naktis, liudną
 Ir trumpą gyvatą.
 Ir, kaip lengvas szeszėletis,
 Brang's paveikslas tavo
 Tad' nesziojosi priesz manę...
 Kad skurdieną savo
 Man iszlieti, pirsztaiš kanklių
 Užgriebiau asz stygas;
 Ir skambėjimas jų buvo
 Liudnas, skurdus, tykas.
 Isz szaltinio nuliudimo
 Balsai tie riedėjo,
 Ir skambėjimą kiekvieną
 Aszarą lydėjo. —

I.

Žiema! Szalciai! Puikus rubai
 Pogimio kur dingo?
 Vien tusztyne teregėti,
 Sniegai vien aplinkui!..
 Debesiūse dangus. Sklaido.
 Jūs su balsu rustu
 Sziauris, ir laukūsna sniegą,
 Kaipó dumus, pūsto.
 Kalnai, pievos... visa zemė,
 Kaip drobulis, balta.
 Ir nezymu upės: stovi
 Ji ledu apkalta.
 Gilia vaga upės, kurioj'
 Sruvinosi vaudū,
 Sulygino pusnys sniego
 Su augsztumu krauto.
 Negirdėti balsų. Viskas
 Tyli, kaip numiręs.
 Visur tyku, visur liudnu:
 Laukūse ir girios'.
 Medžiai pliki tarpo savės

Graudžią raudą veda;
 Ir retkareziais tik surinka
 Kur-ne kur pelėda,
 Arba vanag's pasirodo,
 Arba kizkis, kuris,
 Persekiojamas skaliko,
 Atsargiai į gūlį,
 Kad iszkliuti nū medincziaus,
 Meta didį szklį.
 Ir girdėt' pokszėjim's kirvio,
 Ir medžių griuvimas,
 Ir, girgzdėdamas kaip cziauzi
 Isz miszko vežimas.
 O puszynai ir eglynai
 Puikiai sav žaliūja
 Ir, papūszti baltu sniegu,
 Uzdami syvūja.

Saulė leidžias' ir, kaip krauju,
 Rausvai daro sniegą.
 Sztai ir vilkas isz pogirės
 Jieszkot' maisto bėga...
 Naktis, tyki, szalciai braszka,
 Žvaigzdės spinduliūja.
 Kiszks, klausydamas akylei,
 Ant rugių szolinoja:
 Ten iszkapstės kojoms sniegą,
 Maitnastį atranda.
 Sztai... per gilų sniegą lapė
 Vogti kaiman brenda.
 Vilkai alkani ant kelio
 Tupi aukos laukia;
 Nesulaukę sudraskyti
 Nieko, baisiai kaukia
 Ir artinasi prie sodžiaus
 Ir szvieczia jų akys
 Mainancziomis miszriom's szviesom's,
 Kaip degancziuos žvakės.

(Toliaus bus)

Mythai, pasakos ir legendos Žiamaiczių.

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta,
 vyresnyji senoviszku kalbu mokytoja prie Nikolėjaus
 gymnazijos Liepojuje (Kursze).

Lietuviszkai iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tasa)

ANTROJI DALIS.**47. Pasaka Sutverimo¹⁾**

1. Kitados buvo tiktai Dievas, aniolai ir vėlnias. Dievas sutverė dangų, žiamę ir marę. Dangus buvo zvaigzdėmis papūsztas. Dievas suteikė dangui, žiamei ir marei spēkai.

(1) Slg. Jzeng. s. 11 iki 14, kaip ir taikų veikalą *Darmesteterio* — Essais orientaux, Paris, 1883. Les Cosmogonies aryennes. Pasakas sutverimo Žiamaiczių ir Lietvių asz osmi suraszęs monographijoje, kuri neilgo ilgo iszeis spaudoje.

tverti gyvastvą. Tad susitūké dangus su žiame ir mare, szitos pagimė anam žveriu, augalų ir žuvų. Žverys ir žuvis bet gi buvo szmeklomis: taip arkliai turėdavo galvas gyvaczių, žuvis buvo szimtakojomis ir turėdavo deszimtį ir daugiaus galvų. Szitos szmeklos kankindavo žiamę ir mare. Žiamė su mare prasžė dangaus, kad iszvadūtu jas nū szitos plėgos. Todėl dangus kreipėsi su praszymu prie Dievo; Dievas iszklausė praszymo: jis paėmė dalis isz dangaus, žiamės, marės, ugnies bei oro ir padarė isz tų gyvuną, kurs buvo taip didelis, jūg jis siekė iki dangaus.

Mėnulis buvo bežiurįs kaip Dievas tvėrė tą gyvuną, ir paėmė ano abrožą į savę, idant jį parodyti žiamei ir marei.

Dievas buvo tam baisiam gyvunui davęs paliepinimą suvaldyti szmeklas ir apginti žiamę bei mare nū anų. Veikiai po to, kaip didysis gyvunas buvo sutvertas, jis atidarė burną: sztai isz tosios iszszoko laukan žmogus ir kiuržas. Gyvunas buvo dvilytis, kaip vyriskis taip moteriskė. Isz jo gimę yra milžinai. Dievas reikalavo nū milžinų, žmonių ir karliukų dieviszko pagarbinimo, dėlto kad jis buvo anūs sutvėręs. O szmekla reikalavo pagarbinimo dėl savęs, stygavodama, jūg nū jos paėję esą milžinai, žmonės ir kiuržai, tai gi ji esanti pati jų Dievu. Ir isz tikrųjų szmeklai tarnavo visi, kurie isz jos pavisę buvo. Už tai Dievas supyko ir szmeklą su žaibu bei perkunią nutrenkė. Pūlant anai ant žiamės, kraujas isz jos pasipylė ir patvandino žiamę, taip jūg milžinai, žmonės, karliukai ir gyvuliai jame prigėrė. O nū dangaus, žiamės ir jurės Dievas atėmė spēką gaminti gyvastį, nės jie buvo priezasczia, kad viskas taip buvo parėję.

Po ilgesnio laiko kraujas nuseko. Idant žiamę vėl apgaivinti, Dievas panorėjo aniolus, kurie buvo aplink jį, nusiųsti ant žiamės, tacziaus tiejie nebuvo linkę pasitraukti isz dangaus ir prasžėsi Dievo, tegul jis sutvertu dėl žiamės žmones, kiuržus ir milžinus, kurie butu geresniais už pirmutinius. Dievas pritarė praszymui aniolų ir sutvėrė esybę, kaip kad pirmoji buvo buvusi, tacziaus geresnės pamislenės. Esybė suteikė gyvastį milžinams, bet veikiai potam numirė. Kada mėsos pradėjo treszti, isz jų iszlindo mažos esybės; tai buvo karliukai. Isz susiporinimo vienos milžionės su karliuku paviso žmonės.

Per nekuri laiką milžinai, kiuržai ir žmonės atidavėnėjo Dievui garbę, bet potam jie ėmė iszdydauti ir priesz Dievą staibytiesi. Tada Dievas supyko ir iszsiuntinėjo aniolus nepagados, ugnies, audros ir vandens, idant jie viską pražudytu ant žiamės. Danguje gi buvo vienas aniolas, kurs prisidینگėjo, kad Dievas vėl nedūtu aniolams įsakymo, gyventi ant žiamės, kada visa gyvastis ant tosios liks panaikinta. Todėl jis uzmanė Dievą apgauti ir keletą esybių iszlaikyti. Jis surentė skrynę isz miglos ir pakavojo joje vieną milžiną ir vieną milžionę, vieną kiuržą ir vieną kiuržę, o isz žmonių vieną vyrą ir vieną moterį.

Aniolai, kuriems buvo Dievo įsakyta, iszpildė darbą panaikinimo, smarkiai sujudęs vandū bangavo iki padangių. Viskas likosi sunaikinta ir tiktai miglų skrynė plukojo, nematyta per visąką naikinanczius aniolus, ant vandenių, iszkilo iki padangių, ir pateko tokiu budu į patį dangų. Miglų skrynėje esantiejie parodė savo metavonę ir todėl Dievas nutarė jūsius iszlaikyti, o pakoroti aniolą, kurs buvo surentęs miglų skrynę. Kada gi apart dangaus buvo tiktai dar van-

dū, nės žiamė taip gi buvo panaikinta, tai Dievas nudraskė sparnus nū aniolo ir numetė jūs ant vandens. Isz sparnų pasidarė nauja žemė, kuri ant vandeniū plaukėsi. Dievas pasiuntė aniolą, kurs buvo netekęs savų sparnų, žiamyn ant žiamės, idant jis ant tosios gyventu. O įėdai skrynės pasiliko pas Dievą danguje. Vienok neilgai patruko, kaip jiems velnias įkalbėjo, tegul jie drauge su anūmi pasikeltu priesz Dievą. Milžinai ir karliukai paklausė velnio, o žmonės ne. Tada Dievas įpyko: jis iszstumė pasikėlėlius isz dangaus ir įsteigė dėl velnio kalėjimą žiamėje, pragarą, kuriame jis turi užsilaikyti: ten gi visi yra siuncziami, kurie nusidėję yra. Velnias turi pragare be paliovos kurstyti ugnį, kurioje tenai nusiųstiejie kankinami esti. Milžinus Dievas į vandenį įtelzė ir jiems liepė žiamę, kuri iktūmet buvo ant vandens szian ir ten beplaukanti, neszioti ant savų galvų. Nū to laiko žiamė stovi ant daigto. Milžinai stovi iki peczių vandenyje; kada jie pasijudina, žiamė sudreba. Karliukus Dievas iszbanityjo į vidurį žiamės. Ten jie turi kalti nauges ir nevalė jiems pasirodyti ant žiamės pavirszio. Kada gi žmonės pasikėlime nebuvo dalyvavę, Dievas jų nekorojo. Dievas tiktai perkėlė jūs isz dangaus ant žiamės, kada gi jie govedoje milžinų ir karliukų buvo patekę į dangų. Nū anudviejų žmonių pavisę yra visi žmonės ant žiamės. Bet gyvuliai atsiradę yra per aniolą, kurį Dievas buvo pasiuntęs ant žiamės. Visi, mat, gyvuliai buvo pragaiszė didžiamjame patvynyje, o žmonės ilgėjosi jųjų. Tad aniolas pagriebė akmenius, pajurio smiltis ir dulkes nū žiamės; jis mėtė vieną akmenį po kitam ir vienas rieszkutes dulkių po kitoms į užpakalį savęs: tad isz to pasidarė visokeriopi gyvuliai, paukszcziiai, vabalai ir žuvis. Tokiu budu veikiai ant žiamės ėmė vėl kribzdėti visokeriopas gyvis.

Aniolams naikinimo visąką isznaikinus, Dievai liepiant tiktai tris milžinai buvo paczėdyti pasilikę, Žiema, Rudū ir Naktis, ir tris kiuržai, Vasara, Pavasaris ir Diena. Tris milžinai bei tris kiuržai turi vieni kitus be paliovos, medzioti per visą svieta, ant viso svieto, aplinkui visą svieta, dėl pagarbinimo gyvenantiems ant žiamės žmonėms, neszantiems žiamę milžinams, gyvenantiems žiamėje karliukams, užsilaikecziamjam pragare velniui. Kiek sykių medzojantiejie milžinai ar karliukai atkanka pas velnią, tasai jūs stengiasi perkalbėti, kad priesz Dievą maisztą pakelti; ans ragina jūs, kad milžinams bei karliukams nunesztu žinią, idant dalyvautu maiszte. Milžinai yra linkę velnio velyjimo paklausyti, bet karliukai atkalbinėja nū to. Bet gi kūmet nors karliukai įpyks ant žmonių: tada jie linkės klausyti zodzių velnio. Aplink tųjų laiką taip gi karliukai bus žiamėje tiek girklų prikale, jūg tųjų pakaks dėl visų maisztininkų. Tūmet karliukai sulaužys iszbanityjimą ir milžinai numes žiamę nū savų galvų. Tada įvyks pragaisztis svieto. Maisztininkai rūsziasitraukti priesz Dievą. Savo kelionėje priesz Dievą tiejie susivaidys ir vieni kitus isznaikins kovoje. Tada liks tiktai Dievas.

(Toliaus bus)

